

De best gedocumenteerde sport

Elke club heeft ze. Prominent boven de bar, of verscholen in een hoekje. Ze vormen de schatkamer van de amateursport.

STEVEN VAN DER GAAG

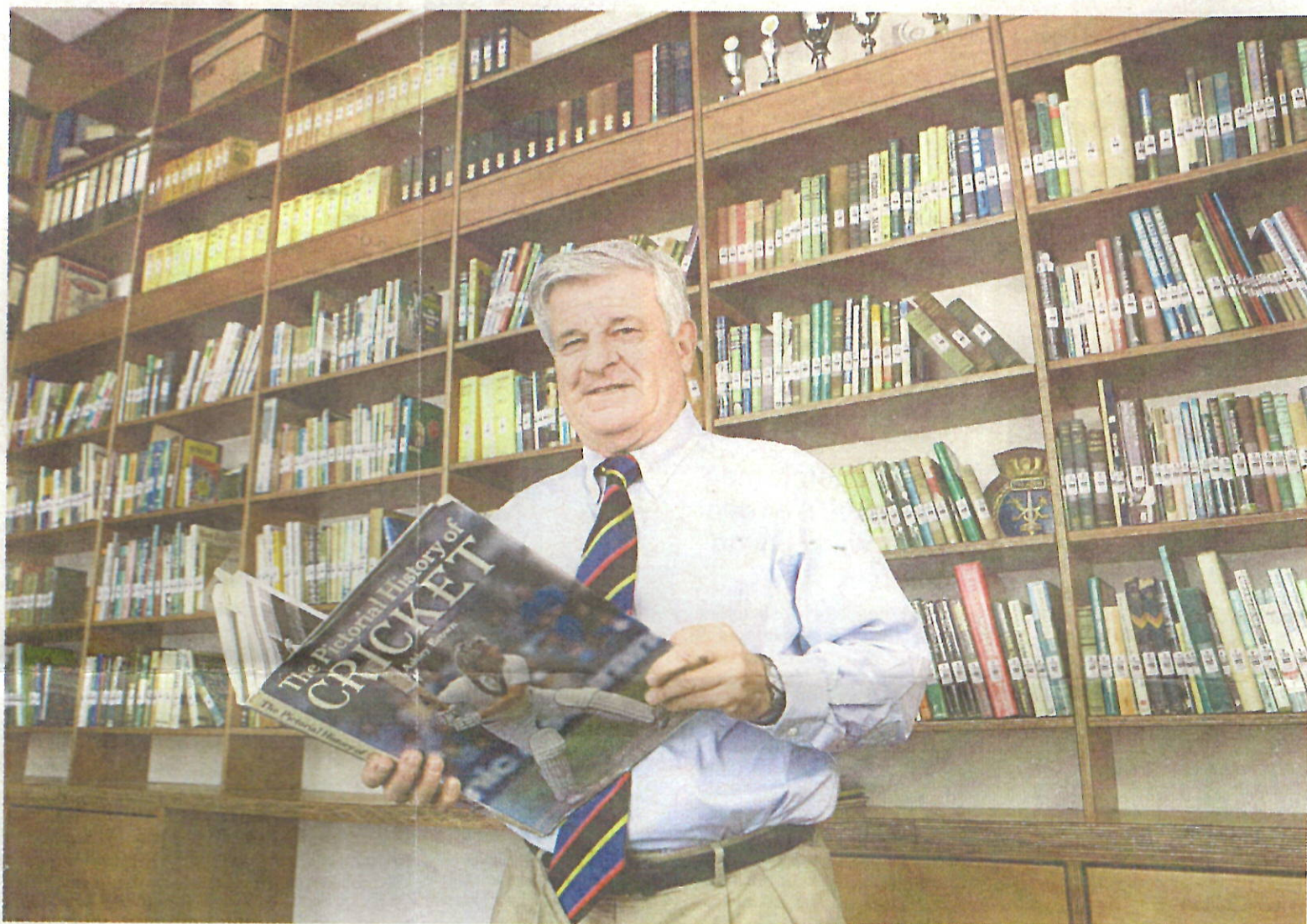
We zijn de enige vereniging met een boom in het veld," zegt voorzitter Ed van Nierop op het terras van het clubgebouw van VRA. Naast hem staat zijn vader Albert. De oud-voorzitter draagt de clubdas, zwart met rode, gele en blauwe strepen. Een boom eenzaam in het veld ondoet zich langzaam maar zeker van zijn bladeren. Normaal gesproken is het een plek waar koeien of paarden zich hoeden voor de regen, maar hier in het Amsterdamse Bos schuilen er cricketers bij een zomerse bui.

Soms verdwijnt er een bal in. Ed van Nierop: "Daar is een *local rule* voor opgesteld. Een bal in de boom levert vier runs op." De boom zou de hoofdrol kunnen spelen in een mythische wedstrijd waarbij een simpele vangbal in de overlevering wordt vermalen tot een bal die secondenlang geklemd zat tussen twee jonge takken. Maar alsnog in de handen van de attente veldspeler viel. Kampioenschap beslist.

Het is overigens niet zo maar een cricketveld. VRA beschikt als enige club op het vasteland van Europa over een graswicket dat aan de internationale standaarden voldoet. Van Nierop: "Onze Engelse groundsman neemt altijd Engelse klei en speciale wormen mee." In 2004 speelden Kenia en Zuid Afrika hier een wedstrijd om het wereldkampioenschap.

Binnen hangt een foto van die wedstrijd, groot boven de bar. De noodtribunes zijn afgeladen. De ruimte is nu koud en leeg. Als de bladeren vallen gaan de cricketers met winterslaap. Sommigen pakken de hockeystick.

Vroeger was voetbal de wintersport. In de naam VRA gaan dan ook twee voetbalclubs van het eerste uur schuil: Volharding én RAP, de eerste voetbalkampioen van Nederland. Amstels, de derde tak, is altijd een pure cricketclub geweest. De drie verenigingen fuseerden in 1914. "Mijn vader was een RAP-man," zegt Albert van Nierop. "Als

Albert van Nierop in de bibliotheek van VRA: 'Ik ben geen lezer en dat is maar goed ook.'

FOTO MARCEL ISRAEL

ik het rood-zwart van RAP niet voor in mijn das had geknoopt, stuurde hij me terug naar boven."

Zijn zoon Ed vroeg hem een aantal jaren terug enige orde te scheppen in de dozen met boeken die de bestuurskamer deden dichtslippen. Het resultaat is een mini-bibliotheek hoog tegen de muur tot aan het plafond met honderden boeken over cricket. Ed: "Er staan boeken tussen waar verzamelaars jaloers op zijn." Op elke rug prijkt een stic kertje met het logo van VRA, de eerste vier letters van de auteur en het volgnummer. Handgeschreven. "Ik ben geen lezer," zegt Albert. "En dat is maar goed ook, anders had ik dit nooit voor elkaar gekregen."

Een favoriet boek kan hij dan ook niet aanwijzen. "Kijk," Albert pakt een groot boek van de plank, "nu de mensen weten dat hier een bibliotheek is, vinden ze het leuk om hun boeken aan ons te schenken." Hoog in de kast trekt een rij gele dikke

boekjes de aandacht. "Dat zijn Wisdens," zegt Albert nu toch wel met enig ontzag in zijn stem.

De Engelsman John Wisden, zelf een begenadigd bowler voor Sussex, begon in 1864 met het vastleggen van de gebeurtenissen tijdens de belangrijkste cricketwedstrijden. Hij noemde de uitgave: Wisden

'De groundsman neemt altijd Engelse klei en speciale wormen mee'

Cricketers Almanack. Nu staan almanaks niet bekend om hun boeiende proza, maar in de 'Wisden' kwam met de jaren steeds meer ruimte voor verhalen en biografieën. John Wisden stierf twintig jaar na de oprichting, maar zijn werk werd voortgezet en uitgebouwd. Eén van de oudste sportlaureaten, de cricketer van het jaar, werd in

1889 voor het eerst gekozen door de redactie van Wisden.

"Cricket is de best gedocumenteerde sport ter wereld," zegt Ed. John Wisden heeft hiervoor de basis gelegd. Iedereen die in een wedstrijd die ook maar iets voorstelde, een bal heeft geslagen of gevangen kan zijn naam in de cricketbijbel terugvinden. Het complete archief is inmiddels ook online te raadplegen, maar een complete serie Wisdens is nog altijd ruim 60.000 euro waard. Albert: "Ik ken Engelsen die hun serie in speciale klimaatkamers bewaren."

Eén van de oudste exemplaren in de bibliotheek van VRA stamt uit 1913. Het boekje valt in je handen uiteen, zo vaak is het gelezen. Maar niet zo vaak als het beroemde exemplaar van de schrijver E.W. Swanton. Hij had de uitgave van 1939 bij zich toen de Japanners hem in de Tweede Wereldoorlog gevangen namen. Zijn Wisden was zo populair

bij zijn mede-krijgsgevangenen dat het boek niet langer dan twaalf uur mocht worden geleend. De pagina's werden op een gegeven moment met een smurrie van rijst aan elkaar geplakt. Swanton overleefde de oorlog, net als zijn 'Wisden 39'. Het ligt in het museum van het Engelse cricket heiligdom Lord's.

Een discussie over cricket kan niet worden gewonnen zonder een Wisden binnen handbereik, zegt men in Engeland. Stel je een zwoele zomeravond op het terras van VRA voor. De wijn drijft de discussie naar een hoogtepunt. Naar het moment dat je mensen gaat bellen. 'Weet jij nog wie toen en toen...?' Bij VRA hoeft dat niet. Je loopt naar de bibliotheek; pakt - voorzichtig op een stoel balancerend - een Wisden en keert terug naar het terras, de vinger triomfantelijk op de feiten. Voor mythevorming is na 1864 geen plaats meer in het cricket. Daar zorgt Wisden wel voor.